BESLUITNOTA

Hoogheemraadschap van Rijnland

Waterketen

AANVULLEND UITVOERINGSKREDIET AWZI HAARLEM WAARDERPOLDER

Registratienummer: 26.094127

Aan	De verenigde vergadering	Datum	25-11-2026
Van	D&H	Datum	20-10-2026
Onderwerp	Aanvraag aanvullend uitvoeringskrediet AWZI HWP		

Portefeuillehouder: Harry Kortman

Voorgesteld besluit

Een keuze te maken tussen onderstaande 2 opties:

A. een derde uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen voor het project Haarlem Waarderpolder ter grootte van € 180,6 miljoen, ten behoeve van de realisatie van AWZI Haarlem Waarderpolder, gebaseerd op de P50-raming.

B. een derde uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen voor het project Haarlem Waarderpolder ter grootte van € 232,8 miljoen, ten behoeve van de realisatie van AWZI Haarlem Waarderpolder, gebaseerd op de P85-raming.

Het college van D&H spreekt daarbij een voorkeur uit voor optie B (P85). Gezien de omvang, complexiteit en lange doorlooptijd van het project biedt een krediet op basis van de P85-raming meer zekerheid dat het project binnen het beschikbaar gestelde krediet kan worden gerealiseerd en beperkt het de kans dat gedurende de realisatiefase aanvullende kredietverlening noodzakelijk is. Voor een nadere inhoudelijke onderbouwing van deze voorkeur wordt verwezen naar argument 1.2.

Context

De AWZI Haarlem Waarderpolder is een van de grootste en oudste afvalwaterzuiveringen van Rijnland en staat de komende jaren voor een omvangrijke vernieuwing om te blijven voldoen aan de zuiveringsopgave, vergunningseisen en

toekomstige belasting. Sinds de vaststelling van het voorkeursalternatief heeft de verenigde vergadering (VV) diverse besluiten genomen om de waterlijn, slib-/gaslijn, emissiereductie en aanvullende zuiveringstechnieken gefaseerd te realiseren. In samenwerking met de bouwteampartners zijn de Definitieve Ontwerpen (DO's) uitgewerkt en worden deze in 2026 afgerond. Parallel hieraan zijn de eerste voorbereidende werkzaamheden reeds in uitvoering. Eind 2026 en begin 2027 worden op basis van de uitgewerkte ontwerpen realisatieaanbiedingen ontvangen, waarna de uitvoeringsovereenkomsten kunnen worden gesloten. Daarmee bevindt het project zich op het omslagpunt van ontwerp- naar realisatiefase. Het volledige uitvoeringskrediet dat middels deze besluitnota wordt aangevraagd, is nodig om tijdig de uitvoeringsovereenkomsten te kunnen sluiten, long lead items te kunnen bestellen en de uitvoering conform planning te kunnen starten. Over de voortgang, risico's, planning en financiële ontwikkelingen van het programma wordt uitgebreid gerapporteerd aan de VV via de Bestuurlijke Voortgangsrapportage augustus-september.

Argumenten

1.1 Aanvullend Uitvoeringskrediet is nodig om conform planning opdracht te geven voor de realisatiefase.

Het uitvoeringskrediet, dat middels deze besluitnota wordt aangevraagd, is nodig om tijdig te kunnen starten met het contracteringsproces voor de volgende deelprojecten: de Slib/gaslijn, Voorzuivering, Hoofdzuivering en de Deelstroombehandeling. De contractering hiervoor zal in het vierde kwartaal 2026 worden opgestart. Parallel aan dit proces dienen de zogenoemde 'long lead items' (inkopen met lange levertijden) besteld te worden, welke van groot belang zijn voor de voortgang van het project.

1.2 P50 en P85 vertegenwoordigen verschillende niveaus van budgetzekerheid.

De projectraming wordt uitgedrukt in een bandbreedte, waarbij rekening wordt gehouden met de onzekerheden die horen bij een omvangrijk en technisch complex project als AWZI Haarlem Waarderpolder. De P50-raming is gebaseerd op de verwachte projectkosten inclusief de in beeld zijnde risico's en bedraagt € 559,1 miljoen.

De P85-waarde bevat een aanvullende onzekerheidsmarge en biedt daarmee meer zekerheid dat het project binnen het beschikbare krediet kan worden gerealiseerd. De actuele P85-raming bedraagt € 611,3 miljoen. Het verschil tussen de P50- en P85-raming bedraagt circa € 52 miljoen en weerspiegelt de resterende onzekerheden die, ondanks de vergaande uitwerking van de ontwerpen, nog inherent zijn aan de omvang, complexiteit, fasering en lange doorlooptijd van het project.

Het verlenen van een uitvoeringskrediet op basis van P85 biedt daarmee meer zekerheid dat het project binnen het beschikbare krediet kan worden gerealiseerd. Hiermee wordt het risico op tussentijdse aanvullende kredietaanvragen en de daarmee samenhangende bestuurlijke besluitvorming en mogelijke vertraging tijdens de realisatiefase beperkt. Gelet op de omvang van de resterende contractering, de lange realisatieduur en het belang van een stabiele financiële basis tijdens de uitvoering heeft D&H de voorkeur het aanvullende uitvoeringskrediet te baseren op de P85-raming.

Indien wordt gekozen voor kredietverlening op basis van de P50-raming bestaat de mogelijkheid dat gedurende de realisatiefase alsnog aanvullend krediet benodigd blijkt. In dat geval zal opnieuw besluitvorming door de VV moeten plaatsvinden. Dit kan leiden tot bestuurlijke onzekerheid en beperkt de flexibiliteit om gedurende de uitvoering tijdig contractuele verplichtingen aan te gaan.

Financiën

Met deze kredietnota wordt aanvullend uitvoeringskrediet aangevraagd op basis van actuele raming gebaseerd op uitgangspunten DO ontwerp.

Begin februari 2026 bent u erover geïnformeerd dat de kostenraming voor project AWZI Haarlem Waarderpolder (HWP) hoger uitpakte en uitkwam op ca. € 460 miljoen. Er is afgesproken om op basis van de afronding van de Definitieve Ontwerpen (DO's) de kostenraming integraal te actualiseren en in de VV van november 2026 het benodigde aanvullende uitvoeringskrediet aan te vragen. Op 01 september 2026 bent u middels TKN-memo Ontwikkelingen planning en kostenraming HWP, geïnformeerd over de tussentijdse ontwikkeling, waarin een vooraankondiging is gedaan op een stijging van de totale investering met ca. € 50 tot 90 miljoen, tot ongeveer € 510-550 miljoen, om de vastgestelde scope te kunnen realiseren.

Afgelopen twee maanden is er verder gewerkt aan de actualisatie van de kostenraming. De totale projectraming bedraagt € 559,1 miljoen (P50-waarde, prijspeil uitvoering, incl. btw) / € 611,3 miljoen (P85-waarde, prijspeil uitvoering, inclusief btw). Ten opzichte van de eerder gecommuniceerde prognose van circa € 460 miljoen bedraagt de stijging van de projectraming op P50 nu circa € 99 miljoen. Deze stijging ten opzichte van eerdere ramingen wordt voornamelijk veroorzaakt door de verdere uitwerking van de Definitieve Ontwerpen, een gedetailleerdere uitvoeringsfasering binnen een operationele zuivering, prijsontwikkelingen en voortschrijdend inzicht in de benodigde maatregelen om de vastgestelde scope te realiseren. Een nadere financiële onderbouwing van de raming is toegevoegd in de geheime bijlage van de B-VGR HWP augustus – september 2026.

Ten opzichte van eerdere ramingen is de onderliggende informatie aanzienlijk verder uitgewerkt. Inmiddels zijn voor het merendeel van de deelprojecten de Definitieve Ontwerpen vastgesteld en is de uitvoeringsfasering in meer detail uitgewerkt. Hierdoor bestaat een beter inzicht in de benodigde investeringen en de resterende onzekerheden dan ten tijde van eerdere kredietbesluiten. Tegelijkertijd resteert vanwege de omvang van de nog te contracteren werkzaamheden en de lange uitvoeringsduur nog een substantiële bandbreedte in de projectkosten, hetgeen tot uitdrukking komt in het verschil tussen de P50- en P85-raming.

In de begroting en het MJP is rekening gehouden met een projectraming van € 550 miljoen. Vanwege de bedrijfsmatige verkoop van groengas heeft de Belastingdienst ingestemd met btw-aftrek op investeringen die benodigd zijn voor de groengasproductie. Dit resulteert in een verwachte btw-teruggave van € 15,4 miljoen. De hiervoor benodigde voorfinanciering is reeds opgenomen in een eerder verleend uitvoeringskrediet en maakt daarom geen onderdeel uit van het met deze besluitnota aangevraagde aanvullende uitvoeringskrediet. Voor de bestuurlijke afweging wordt primair uitgegaan van een projectraming van € 559,1 miljoen (P50) respectievelijk € 611,3 miljoen (P85), aangezien deze netto investeringskosten bepalend zijn voor de kapitaallasten, lastendruk en verwerking in het MJP. Inclusief de tijdelijke voorfinanciering van de verwachte btw-teruggave bedraagt de totale kredietruimte voor het project € 574,5 miljoen (P50) respectievelijk € 626,7 miljoen (P85). De btw-teruggave kan gedurende de uitvoering periodiek worden teruggevraagd op basis van de gerealiseerde uitgaven die recht geven op aftrek, waardoor de benodigde voorfinanciering in de loop van het project weer wordt afgebouwd.

De aanvullende investeringsuitgaven die samenhangen met de keuze voor P85 vallen grotendeels na de huidige MJP-periode. De hogere investering ten opzichte van het huidige MJP wordt verwerkt in een volgend MJP. Deze aanvullende investeringen leiden daarbij tot een verdere druk op de financiële kengetallen van Rijnland, waaronder de schuldquote, de kapitaallasten en de lastendruk.

Ontwikkeling kredietaanvragen

Voor de voorbereiding/ontwerpfase (van voorkeursalternatief tot en met uitvoeringsontwerp) is momenteel een voorbereidingskrediet van € 73,6 miljoen beschikbaar gesteld. Dit krediet is in vier fases tot stand gekomen.

Naast het benodigde voorbereidingskrediet is er uitvoeringskrediet in twee fases aangevraagd, namelijk voor de nabehandeling en voor de overige deelprojecten nieuwbouw en renovatie AWZI Haarlemwaarderpolder.

Afbakening kredietaanvraag

De voorliggende kredietaanvraag heeft betrekking op de realisatie van de huidige projectscope. Het deelproject medicijnrestenverwijdering en het aanpassen van de effluentleiding maken wel onderdeel uit van de vastgestelde scope, maar het uitvoeringskrediet hiervoor is nog niet in deze aanvraag opgenomen. In februari 2026 is hiervoor een voorbereidingskrediet van € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor het opstellen van het Voorlopig Ontwerp. Op basis van dit Voorlopig Ontwerp wordt op een later moment het benodigde uitvoeringskrediet bepaald en ter besluitvorming aan de Verenigde Vergadering voorgelegd.

Daarnaast zijn eventuele toekomstige scopewijzigingen of aanvullende bestuurlijke keuzes, zoals aanvullende investeringen in de energievoorziening, geen onderdeel van deze kredietaanvraag. Indien dergelijke maatregelen worden uitgewerkt en bestuurlijk wenselijk blijken, zullen deze afzonderlijk ter besluitvorming aan de Verenigde Vergadering worden voorgelegd.

Kredietaanvragen	Bedrag	VV-besluit
Voorbereidingskrediet	€ 9,0 miljoen	Mei 2020
Voorbereidingskrediet	€ 27 miljoen	Juli 2023
Voorbereidingskrediet	€ 35,1 miljoen	November 2024
Voorbereidingskrediet	€ 2,5 miljoen	Februari 2026
Totaal verleend voorbereidingskrediet	***€ 73,6 miljoen***	
Uitvoeringskrediet	€ 30,8 miljoen	November 2024
Uitvoeringskrediet	€ 289,5 miljoen	Mei 2025
Voorliggend uitvoeringskrediet	Optie A: € 180,6 miljoen Optie B: € 232,8 miljoen	November 2026
Totaal verleend uitvoeringskrediet (Incl. voorliggend uitvoeringskrediet)	**Optie A: € 500.9 miljoen** **Optie B: € 553,1 miljoen**	
Totaal voorbereidings- en uitvoeringskrediet incl. voorfinanciering btw-teruggave	***Optie A: € 574,5 miljoen*** ***Optie B: € 626,7 miljoen***	

Het totaal aan reeds verleend krediet, inclusief voorliggend uitvoeringskrediet en de reeds beschikbaar gestelde voorfinanciering van de verwachte btw-teruggave, komt uit op € 574,5 miljoen (P50) respectievelijk € 626,7 miljoen (P85). De kapitaallasten komen volledig ten laste van de taak zuiveringsbeheer. De afschrijvingstermijn bedraagt 22 jaar.

Exploitatielasten

De totale beheer en onderhoudskosten na oplevering zijn nader uitgewerkt en bestuurlijk toegelicht. Belangrijkste onderwerpen hierin waren: elektriciteitskosten, chemicaliën, kosten slibverwerking inclusief opbrengsten groengas. Het ontwerp voorziet bijvoorbeeld nu in een toename van slibverwerking en aanvullende maatregelen om aan de strengere lozingseisen te voldoen. Hiermee zal het elektriciteitsverbruik toenemen. Daarentegen zal wel meer groengas geproduceerd worden. In het MJP 2027-2031 is rekening gehouden met de exploitatiekosten conform concept DO en Baseline 5.0. Komende begrotingsperiode vraagt om actualisatie naar meest recente projectplanning, zoals gerapporteerd via de bestuurlijke voortgangsrapportage augustus-september.

Risico's

1.1 Risicoproces grote projecten

Het project HWP kent vanwege de omvang, technische complexiteit en lange doorlooptijd een hoog risicoprofiel. Met de aanpak Grote Projecten wordt gestuurd op de beheersing van risico's en onzekerheden door middel van een integrale risicoaanpak, stevige opdrachtgeversregie, een specifieke governance met stuurgroep en ambtelijke begeleidingsgroep en driemaal per jaar bestuurlijke verantwoording aan de Verenigde Vergadering.

Voor zowel benoemde als onbenoemde risico's is binnen de projectraming een risicoreservering opgenomen. De resterende onzekerheden hebben onder andere betrekking op de contractvorming van de nog te realiseren deelprojecten, de uitvoeringsfasering binnen een operationele afvalwaterzuivering, raakvlakken tussen deelprojecten en de realisatieperiode van meerdere jaren.

Ook een krediet op basis van P85 biedt echter geen volledige garantie dat zich geen financiële tegenvallers kunnen voordoen. Bij zeer omvangrijke projecten blijven altijd externe ontwikkelingen mogelijk die buiten de directe invloedssfeer van het project liggen. Het betreft onder meer mogelijke wijzigingen in wet- en regelgeving, bezwaar- en beroepsprocedures, ontwikkelingen op de energiemarkt en externe marktomstandigheden. Dergelijke exogene ontwikkelingen zijn niet opgenomen in de projectraming voor zover deze afwijken van de gehanteerde uitgangspunten.

Indien bijvoorbeeld de inflatie of indexatie gedurende de realisatiefase hoger uitvalt dan de in de raming veronderstelde 3,5%, kan dit leiden tot aanvullende kosten boven op de huidige projectraming.

Over de actuele risico's, beheersmaatregelen en de financiële en planningsmatige consequenties is de Verenigde Vergadering al geïnformeerd via de bestuurlijke voortgangsrapportage augustus-september. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar deze rapportage.

Vervolg

De bestuurlijke mijlpalen en planning zijn reeds gerapporteerd via de bestuurlijke voortgangsrapportage augustus-september. Voor een nadere toelichting op de gehanteerde mijlpaaldata, de risicobuffers en het onderscheid tussen de bestuurlijke planning en de interne stuurplanning wordt verwezen naar deze rapportage. De VV zal met de voorjaarsburap in 2027 weer over de ontwikkelingen rond HWP geïnformeerd worden. De VV zal eerder geïnformeerd worden als er in de tussentijd ontwikkelingen zijn die significante impact hebben op de scope en/of financiën van het project.

Bijlage 1 – Zie geheime bijlage bestuurlijke voortgangsrapportage augustus – september 2026